

egy adag értelmetlenség...

Blazsetin István versgyűjteménye

Blazsetin István-Stjepan Blažetin Magyarországon született horvát költő, a magyarországi horvát közösséghez tartozó költők közül elsőként jelentette meg önálló magyar nyelvű versgyűjteményét. Ritkaságnak számít az is, hogy a költő maga fordította le saját verseit. Az anyaországi irodalmi körökben Blazsetin István elismert költő, tagja a Horvát Írók Társaságának. Verseit szép számban fordították le német és szlovén nyelvre. A szlovén internetes folyóirat, a *www.locutio.si* például Marjan Pungartnik, szlovén irodalmár fordításában közli alkotásait.

A magyar irodalmi közvéleménynek – Jolanka Tišler, Josip Gujaš *Duretin*, Katarina Gubinski *Takač*, Ladislav Gujaš kétnyelvű kötetei, valamint Đuro Pačić és Marko Dekić versei révén – volt alkalma megismerni a magyarországi horvát költők munkásságának egy-egy szeletét.

Blazsetin István az első magyarországi horvát költő, akinek kötete magyar nyelvű önálló kiadásban is megjelent. Az *egy adag értelmetlenség* című verskötet valójában fordítás. (A költő szerint viszont a Horvát Tudományos Intézet által a „Biblioteka Prozor – Ablak könyvek” sorozat keretében, Pécsen 2003-ban megjelentetett verseskötettel kapcsolatos fordítási kísérlet.) A szóban forgó mű Blazsetin István *porcija besmisla zb(i)rka* című kötete, melyet Stjepan Lukač – Lukács István szerkesztett. Az *egy adag értelmetlenség* az August Šenoa Horvát Klub kiadásában tavaly látott napvilágot Pécsen. Szerkesztője Bálinty Szilveszter volt. Amint azt a kiadó nevében Mišo Šarošac a klubban zajló könyvbemutatón hangsúlyozta, a kötetet a Križevci Franjo Marković Városi Könyvtárral együttműködésben az IPA előcsatlakozási alapok pályázatán elnyert pénzeszközök segítségével jelentették meg.

Az eseményen a szerzővel folytatott beszélgetést Medve Zoltán irodalomkritikus, az Eszéki Egyetem Hungarológiai Tanszékének professzora két nyelven vezette. Szó esett Blazsetin költészetéről, a lírai és prózai művek fordításának nehézségeiről, valamint a költőnek az egyetem horvát irodalomban s irodalomtudományban elfoglalt helyéről, szerepéről is.

Blazsetin István 1988-tól a Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Horvát Tanszékének tanára. Irodalomkritikus, történész, költő, műfordító, a huszadik század második fele magyarországi horvát irodalmának egyik legjobb ismerője. Számos tanulmány, fordítás szerzője, antológiászerkesztő, az 1998-ban az eszéki Matica hrvatska gondozásában megjelent nagyszabású mű, *A magyarországi horvátok irodalma 1918-tól napjainkig* szerzője. (A könyv elnyerte a Matica hrvatska ezüst diplomáját.) Kevés

Blazsetin István (1963) költő és műfordító két antológiát szerkesztett a magyarországi horvátság költészeti örökségéből: az eddig két kiadást megért Rasuto biserje (2002) és a Sjanya Igra (2010) címűt. Horvatra fordította többek között Esterházy Péter, Radnóti Miklós, Örkény István, Pilinszky János, Vujity Tvrtko, Móricz Zsigmond, Thuróczy Katalin műveit, magyarra pedig Slavko Mihalić, Mario Suško, Ivan Rogić Nehajev, Slavko Jendričko, Tvrtko Vuković alkotásait, valamint Ingrid Potočnjak Reggeli fürdőzését.

szó esett erről, keveset tudnak róla a magyarországi horvátok is. Blazsetin István számos könyvet, gyűjteményt szerkesztett... 2011-től az Országos Horvát Önkormányzat fenntartásában működő Magyarországi Horvát Tudományos Intézet igazgatója. Pécsi, baranyai, s az egész magyarországi horvát közösség életét meghatározó társadalmi tevékenységek kapcsolódnak a nevéhez. A Matica hrvatska Pécsi Tagozatának elnöke, több horvát civil egyesület és más szervezet tagja...

Bár édesanyja révén Blazsetin István először a magyar nyelvet sajátította el, mégis horvát nyelven írja verseit. Későn kezdett verselni, viszonylag keveset ír, mondta a bemutatkozás során. Ezidáig három verseskötete jelent meg. Társ szerzőként kapott helyet Dragomir *Dujmov*val, egykori budapesti horvát-szerb gimnáziumbeli osztálytársával, a Szerb Demokratikus Szövetség és a Mladost Egyesület által 1991-ben kiadott *Generacijska antologija* című kötetben, majd megjelent a *porcija besmisla zb(i)rka*, s végül a magyar nyelvű *egy adag értelmetlenség*.

croatia 1991

fotelba
roskadva
bámulod
a képernyőt
élvezed a
képek tűzijátékát
nem is gyanítod
hogy két reklám között
vér folyik patakokban

jama (gödör) – részlet

egy délutánon át
koszorúkat dobáltam
sírodról
anyu lassan egyesével
szedegette őket
a jama meg csak falta falta falta

Medve Zoltán hangsúlyozta, hogy a *porcija besmisla zb(i)rka* magyar nyelvű fordítása kilenc év távlatában keletkezett, de a két kötet, az előbb említett, valamint az *egy adag értelmetlenség* formailag ugyanaz. A képek, pillanatok, érzések sorozata mindkettőben egyazon erővel bukkan fel. A költő lírai megfigyelőként élményeket vonultat fel, a körülötte lévő emberekhez való viszonyát taglalja. Mindezt némi költői iróniával és öniróniával fűszerezi – emelte ki Medve.

Blazsetin István elmondta, hogy megpróbált az eredeti versekhez hű fordítást készíteni, nem új verseket létrehozni, de ez, mint annyi más esetben, amikor fordításról van szó, képtelen feladatnak bizonyult. Állandó visszafogottságra volt szükség, ne-

hogy újat alkosson, hogy mindig vissza tudjon térni a még húsz évvel ezelőtt írt verseket is tartalmazó 2003-as kötet versszövegéhez.

Blazsetin Pavić Branka

hercegszántói nocturno

hercegszántó öreg mamák fekete ruhában
hercegszántó disznóölés paprikás pikáns történetek
hercegszántó szégyenem helye
hercegszántó ahol mindig azt kérdezték tőlem hogy
hívnak én meg azt válaszoltam pítan ptein
hercegszántó a nagymama gibnicája
hercegszántó ahol nagyapa
ígérte
biciklit vesz
ha megtanulok sokácul
nem tudta betartani ígéretét
hercegszántó hol horvát sírok domborulnak
hercegszántó hol híres apák sarjadnak
hercegszántó hol mitikus vizek kavarnak
felettük
összel köd
gomolyog
s a darvak csak szállnak
szállnak
szállnak

eső

szeretem az esőt szeretem
nézni az esőt
az ablakból szeretem
a csendesen esőt
ahogy nesztelenül
lepi be az autó szélvédőjét

szeretem ha locsog
veri
az ablakot
és pillanatok alatt
patakokat
formál az aszfalton szeretem
az esőt mert utána
jó érzés
sétálni
pulóvert húzni
pocsolyákat kerülgetni
friss levegőt
szívni a szomszédos
ház ablakában
valaki nézi
az esőt
esőcseppek kötnek össze
míg nézzük
az esőt

requiem

csak papírok maradtak
dokumentumok kivonat
nem tudták kinek kell odaadni szavak
kezdetben valának

valahol zúgtak a harangok
kutya ugatott
légy zümmögött
autó húzott el az úton
fénylő homlokok
a nap izzadságcseppekkel játszott
fecske szállt a háztető fölé
egyre kevesebb ház
egyre több síremlék
hercegszántó a temetőbe
költözik
hercegszántó
lassan
az égbe
megy

akvarell

égig érő vadgesztenyefák
kapu zárja megannyi birodalom határát
titokzatos világok zúgnak odaát

igazi kihívás
kavicsal átdobni
a régi kastély tetejét

a hajdani sétányon
néhány gesztenye gurul át
fülemben hallok a régi harang zúgását
betörött ablakok
szétszórt idő kavicsok
az erdő furcsa fák
halmazává zsugorodott

dél

éget a nap
középen
kőbe
szúrt kereszt
ordít fehéren
tücskök csendről
énekelnek remegő képek
homályos feliratok
égen kóborló
magas ciprusok
ámen

Kollár Ákos felvételei

